

L'IFLA: què és i com ens afecta

WINSTON ROBERTS *

TRADUCCIÓ: JORDI ROQUÉ I FIGULS

Resum: Presentació general de l'IFLA, amb la descripció de la seva estructura i funcionament. Es comenten les activitats professionals de les Divisions, les Seccions i les Taules Rodones, i es descriuen els objectius, les realitzacions i les adreces de contacte de cada Programa Fonamental.

1. Què és l'IFLA

IFLA és la sigla de la International Federation of Library Associations and Institutions (Federació Internacional d'Associacions i Institucions Bibliotecàries). L'afiliació és oberta a associacions nacionals o sectorials de bibliotecaris en els diversos països, a biblioteques de qualsevol dimensió, a bibliotecaris individualment, i a aquelles institucions i organitzacions compromeses en la promoció del treball bibliotecari.

L'IFLA és un organisme professional independent i sense ànim de lucre; el seu finançament prové de les quotes dels associats, i de les aportacions d'organitzacions nacionals i internacionals del camp del desenvolupament cultural i informatiu. Els seus objectius són promoure la comprensió i la cooperació internacionals en tots els àmbits d'interès als bibliotecaris, i garantir que els punts de vista i els interessos de la professió estiguin representats en els fòrums internacionals.

Molts organismes internacionals han atorgat estatut consultiu a l'IFLA. Alguns de caràcter professional, com la FID (Federació Internacional de Documentació i Informació) i l'ICA (Consell Internacional d'Arxius); però també la Unesco, l'ISO (Organització Internacional de Normalització) i la WIPO (Organització Mundial de la Propietat Intel·lectual).

Com qualsevol altra organització professional, la força d'aquesta és la que tinguin els seus membres col·lectivament. Des que va ser fundada el 1927, els as-

* Coordinador d'Activitats Professionals a l'Oficina Central de l'IFLA

1. Aquest article ha estat elaborat amb l'ajut de contribucions del personal dels Programes Fonamentals.

sociats han passat dels 15 inicials als 1.308 actuals, repartits per 140 països. Cal tenir en compte, també, que cada associació o institució membre aporta a la Federació l'experiència i els coneixements dels seus propis associats i personal. La categoria més nombrosa d'afiliats és la dels membres institucionals, que acostumen a ser biblioteques –tant públiques com privades– dels sectors de l'educació, la indústria o l'Administració pública, tant en països industrialitzats com en vies de desenvolupament.

L'IFLA té una estructura democràtica, integrada per Seccions i Taules Rodones (corresponents a interessos professionals particulars). Són dirigides per comissions escollides per votació, i s'agrupen en Divisions (Biblioteques de Recerca, Biblioteques Especialitzades, Biblioteques Públiques en General, Control Bibliogràfic, Col·leccions i Serveis, Gestió i Tecnologia, Formació i Recerca) amb una vuitena divisió que aplega tres seccions regionals (una per a Àfrica, una per a Amèrica Llatina i el Carib, i una per a Àsia i Oceania) que promouen tots els interessos professionals a cada una d'aquestes regions en particular.

La Federació té un petit secretariat internacional (IFLA Headquarters, Oficina Central de l'IFLA), hostatjat a la Koninklijke Bibliotheek (Biblioteca Reial dels Països Baixos), a La Haia. També té tres "oficines regionals": es tracta d'un promotor treballant a temps parcial, basat en una institució membre de l'IFLA, a Dakar, Bangkok i Sao Paulo. Aquestes oficines actuen com a centres de consultes sobre l'IFLA, i proporcionen suport administratiu als comitès regionals. Hom es pot adreçar a l'Oficina Central² a fi d'obtenir informació completa sobre les activitats de la Federació, l'estructura dels grups professionals, l'import de les quotes i el procediment per sol·licitar la inscripció.

La Federació Internacional té una estructura administrativa reduïda i molta afiliació, repartida arreu del món. Els membres individuals constaten que la participació en les activitats de l'IFLA és molt beneficiosa. Poden, per exemple:

- Estudiar el desenvolupament tècnic i històric de les biblioteques a molts països.
- Expandir les expectatives professionals i personals pròpies, tot aprenent de les experiències d'altri.
- Prendre una compromís personal i professional de col·laborar a resoldre els problemes bibliotecaris de països en vies de desenvolupament.
- Contribuir a la recerca i al desenvolupament, mitjançant la pertinença a grups de treball de l'IFLA, i presentant ponències i comunicacions als congressos de l'IFLA i per a publicació.

En altres paraules, els beneficis de l'afiliació a l'IFLA són els mateixos que en qualsevol altra organització semblant: millor intercomunicació, més oportunitats per al progrés personal i professional, ampliació dels horitzons des del panorama nacional a l'internacional, i resolució col·lectiva de problemes.

2. IFLA Headquarters. P.O. Box 95312. 2509 CH La Haia. Països Baixos. Tel. internacional: + (31 70) 314 0884. Fax internacional: + (31 70) 383 4827

2. Què fa l'IFLA

L'IFLA proporciona moltes menes de serveis als seus associats. Sovint, altres organitzacions internacionals la convoquen als seus congressos a fi que hi exposi els punts de vista de la professió bibliotecària. En aquest article, però, s'incidirà més en els aspectes del treball de la Federació que es fan més evidents als nous membres, aquells en els quals hi poden prendre part tan bon punt s'hi afilien, és a dir, les activitats dels grups professionals en el si de l'IFLA.

2.1 Activitats professionals de les Divisions, Seccions i Taules Rodones

La Federació està integrada per bibliotecaris professionals amb molta dedicació, i té un bon historial de projectes reeixits. Aquests èxits depenen, en gran part, de la dedicació i l'esforç dels voluntaris que formen part de les moltes seccions professionals de l'IFLA (Seccions i Taules Rodones), que treballen amb recursos limitats, però que creuen fermament en els beneficis de la cooperació internacional.

Aquest treball està supervisat, en última instància, per la Junta Professional de l'IFLA (Professional Board), que jutja i aprova els projectes (i hi aporta finançament). La Junta Professional avalua la tasca de l'IFLA a la llum dels objectius pràctics publicats en el *Programa a Medio Plazo 1992-1997* (La Haya: IFLA, 1992), i de la política de l'IFLA a llarg termini. Els recursos de l'IFLA són limitats, de manera que la Junta Professional regula les prioritats pel que fa a la subvenció de projectes.

Els resultats d'aquests projectes han de tenir forma visible, és a dir que s'han de publicar d'una forma o altra. Aquest punt és important per justificar el pressupost gastat, però també és important en la mesura que manté la reputació de la professió globalment, i de l'IFLA en particular. Com més conegut esdevingui el treball de l'IFLA, i més universalment sigui respectat, més senzilla serà l'atracció de suport econòmic i financer per a continuar-ne la tasca.

Alguns exemples de publicacions i projectes culminats amb èxit són:

- Un estudi sobre polítiques de preus, que culminà en un seminari al congrés de l'IFLA a Estocolm (1990), les conclusions del qual han proporcionat un marc per a continuar el diàleg amb les editorials.
- Directrius per a la formació de bibliotecaris que treballen amb infants.
- Pautes per a la direcció i administració d'associacions de bibliotecaris (editat per la Unesco).
- *Directrius per a biblioteques públiques* (ja publicat en 14 idiomes).*
- Una col·lecció de documents sobre estàndards de funcionament per a biblioteques públiques i universitàries.

* [edició catalana, Barcelona: Col·legi Oficial de Bibliotecaris-documentalistes de Catalunya, 1987].

- Un congrés, adreçat als països en vies de desenvolupament, amb el títol *Status, reputation and image of the library and information profession* (Prestigi, reputació i imatge de la professió bibliotecària i de la informació) (Delhi, agost 1992).
- Informe sobre les necessitats bibliogràfiques en les biblioteques universitàries dels països en vies de desenvolupament (en premsa).
- El Congrés Llatino-americà sobre Serveis Bibliotecaris per als Cecs (L'Havana, març 1993).
- El Congrés Llatino-americà dedicat als Estàndards Bibliogràfics de l'IFLA (Rio de Janeiro, març 1993).

Hom preveu celebrar un gran nombre de reunions importants pels voltants de l'agost d'enguany, al Congrés de l'IFLA de Barcelona. Algunes d'aquestes seran:

- Trobada per a països en vies de desenvolupament sobre el tema de les biblioteques escolars.
- Reunió adreçada a les biblioteques públiques per a la revisió del Manifest de l'IFLA/Unesco per a les biblioteques públiques (tindrà lloc a Guimaraes, Portugal).
- Simposi tècnic sobre la preservació dels arxius àudio-visuals (pel·lícules, enregistraments sonors i televisius), on l'IFLA hi participarà conjuntament amb altres organitzacions relacionades.
- Un congrés sobre formació professional permanent.
- Un curs sobre sistemes automatitzats d'accés a materials bibliotecaris en altres llengües i alfabetes.

(La Secretaria del Congrés de l'IFLA de 1993 a Barcelona proporciona informació sobre aquestes i altres activitats relacionades amb el Congrés.)³

Aquestes trobades, més altres de previstes per al 1993 (i 1994, any del congrés de Cuba) atrauran sens dubte un gran nombre de participants. Els organitzadors tenen l'esperança que aquestes reunions serviran de presentació de la tasca de la Federació, i propiciaran que col·legues de països de parla castellana i portuguesa esdevinguin membres de l'IFLA.

Molts grups en el si de l'Organització celebren reunions de treball en el decurs de l'any; per a altres, però, el congrés anual de l'IFLA representa l'única ocasió per trobar-se. És per aquesta raó que, quan es prepara el calendari del congrés, s'intenta de deixar-hi temps per fer el màxim de reunions, a fi que tots els grups es puguin trobar i progressar en les seves tasques.

Un aspecte important en el treball professional és l'assessoria per a responsables de Seccions i Taules Rodones. La Junta Professional ha elaborat un seguit de directrius internes per ajudar els responsables amb el pressupost, organització de reunions, direcció de projectes i producció de publicacions.

L'estructura de l'Organització és complexa i satisfà moltes menes de necessitats. Tot i això, la Junta Professional rep, periòdicament, peticions d'establir nous grups per satisfer nous camps d'interès. Aquests poden començar per ser grups

3. Secretariat IFLA 93. Egiptícaques 15. 08017. Barcelona. Tel.: 443 22 86. Fax: 443 34 62

de treball, i acabar esdevenint Taules Rodones. Les Taules Rodones més noves són: la Taula Rodona de Direcció, la Taula Rodona de Problemàtica de la Dona a la Biblioteca i la Taula Rodona de Formació d'Usuaris. També és permesa la creació de grups informals de debat: l'últim és el grup sobre la Mesura de rendiment en les biblioteques acadèmiques.

La multiplicitat de seccions fa que una comunicació eficient sigui essencial en el si de l'IFLA; amb aquest objectiu, molts dels grups publiquen butlletins per informar els seus membres d'activitats internacionals lligades amb el seu camp específic d'interessos. A més a més, en *l'IFLA Journal*, d'aparició trimestral, i que s'envia a tots els membres es publica informació dels treballs dels grups i determinades ponències de congressos.

La direcció encoratja els diversos grups a establir vincles amb altres agrupacions professionals que treballin en el mateix tema. Per exemple, la Secció de Biblioteques Parlamentàries té vinculacions amb la International Parliamentary Union, la Secció de Biblioteques Escolars té lligams amb la International Association of School Librarianship, la Secció de Classificació i Indexació en té amb el Comitè de la FID per a l'estudi de la classificació, la Secció d'Educació i Formació amb l'ALISE (Association for Library and Information Science Education), entre altres. Aquests vincles són, potser, únicament formals, però contribueixen a desenvolupar els contactes personals i, en conseqüència, milloren la intercomunicació entre els professionals de les biblioteques i de la informació, amb els d'altres oficis connexos.

2.1.1 Quines seran les qüestions professionals més importants en el futur?

A l'abril de 1993, la Junta Professional i els directius de l'IFLA varen celebrar una trobada per parlar de les tendències que afectaran el futur de la professió bibliotecària, i de com haurà de reaccionar-hi la Federació. Es va concloure que els temes crucials dels anys venidors seran:

- L'aplicació de les noves tecnologies a les biblioteques.
- Defensar els serveis bibliotecaris i els seus usuaris de les pressions econòmiques i comercials.
- Treballar constructivament amb els editors i altres organitzacions a fi de solucionar assumptes de propietat intel·lectual, especialment en les àrees de reprografia i préstec.
- Mantenir i actualitzar les *Normes* de l'IFLA que afectin al procés tècnic i a la prestació de serveis bibliotecaris.
- Modernització dels plans d'estudi i formació permanent.
- I la promoció de serveis professionals i programes especialment dirigits al foment i manteniment de la lectura.

La Federació Internacional continuarà cooperant amb la Unesco en diversos programes orientats a organitzar i donar suport a la preservació de material bi-

bliotecari i arxivístic (tant imprès com en els nous suports), com a part essencial de l'herència cultural de la Humanitat que són. En aquest tema, l'IFLA coopera també amb altres ONG (Organitzacions no Governamentals) relacionades amb els arxius, com l'ICA, la IASA (per a enregistraments sonors), la FIAF (arxius cinematogràfics) i la FIAT (arxius televisius).

Es continuaran els esforços per millorar la capacitat professional, i per donar cursos de preparació per als col·legues de països en vies de desenvolupament (amb l'ajut de les seccions de l'IFLA, el Programa ALP, la Unesco i altres organitzacions internacionals).

La Federació mantindrà les seves activitats de promoció dels hàbits de lectura per mitjà de programes bibliotecaris en cooperació amb la Unesco. Això es canalitzarà pel Programa ALP, la Divisió de Biblioteques per al Públic en General i la Divisió d'Activitats Regionals.

En totes aquestes tasques, es malda per mantenir un equilibri entre els interessos dels membres pertanyents a països industrialitzats i els dels que no ho són tant (sense oblidar l'estat dels serveis bibliotecaris en els països de l'est d'Europa, en procés de re-desenvolupament).

No cal dir que les activitats de la Federació depenen del compromís i la participació continuats de tots els socis; lògicament, l'Organització busca atreure nous membres, a fi d'incrementar els recursos intel·lectuals i materials. S'insisteix en l'eixamplament de la base social, i en l'atracció de nous associats provinents de països i regions anteriorment no tant representats en la Federació.

2.2 Activitats Professionals en els Programes Fonamentals de l'IFLA

En contrast amb les Divisions, les Seccions i les Taules Rodones, constituïdes totalment per voluntaris, els Programes Fonamentals són programes funcionals de l'Organització, i compten amb petites oficines i personal assignat. Aquesta estructura els permet d'operar amb planificació a llarg termini i de donar suport a la tasca diària de les Seccions i les Taules Rodones. Moltes biblioteques nacionals d'arreu del món fan contribucions específiques per al manteniment dels Programes Fonamentals.

La majoria d'aquests programes tenen una orientació temàtica, amb l'excepció de l'ALP, que s'orienta més en funció de projectes a dur a terme. Les seves intencions i objectius es troben relacionats en el *Programa a Medio Plazo 1992-1997*.

2.2.1 El Programa UBCIM

UBCIM és la sigla d'Universal Bibliographic Control and International MARC. És el Programa més veterà. El concepte de Control Bibliogràfic Universal va ser formulat per l'IFLA a principis dels anys setanta i fou posteriorment adoptat per la

Unesco: tenia com a missió el desenvolupament de normatives tècniques per a racionalitzar la creació de registres bibliogràfics que poguessin ser usats arreu, i fomentar la creació de xarxes per a l'intercanvi de dades bibliogràfiques entre biblioteques, tant a nivell nacional com internacional. Els èxits més grans del Programa han estat, segurament, la publicació de les Descripcions Bibliogràfiques Internacionals Normalitzades (ISBD), l'aparició de gran nombre de noves bibliografies nacionals en els anys setanta i vuitanta, i la publicació del format UNIMARC.

Els conceptes promoguts pel programa i les edicions de les seves pautes han estat tan ben acceptats per la majoria de la professió, que es fa difícil imaginar com seria la tasca bibliotecària sense aquests.

2.2.1.1 Què està fent l'UBCIM actualment

El programa UBCIM presta suport al desenvolupament i promoció de les pautes i normes de l'IFLA per al control bibliogràfic nacional i internacional. Dóna suport, també, al format UNIMARC i en coordina el desenvolupament i el manteniment. I està especialment compromès amb el treball de la Divisió de Control Bibliogràfic de l'IFLA (amb les seves tres seccions: Bibliografia, Catalogació, i Classificació i Indexació) i amb el de la Secció d'Informació Tecnològica.

Aquest programa mantindrà les ISBD actualitzades pel que fa a la seva aplicació a nous suports o en camps especials, p. ex. ISBD(A) per a llibres antics. Així mateix, es treballarà en la simplificació de les ISBD i en els continguts mínims indispensables en registres bibliogràfics.

Una de les prioritats del programa UBCIM i de la Divisió de Control Bibliogràfic és el control d'autoritats (en encapçalaments de noms i matèries).

Un altre objectiu principal és la formació professional en l'aplicació pràctica de les normes de l'IFLA. El març d'enguany s'ha celebrat a Rio de Janeiro un curset llatino-americà dedicat al Control Bibliogràfic Universal, i aquest juny passat s'ha fet un curset a Budapest amb el tema UNIMARC i CDS/ISIS destinat als col·legues de l'Europa de l'Est.

Hom ha confiat la promoció i el manteniment del format UNIMARC a un comitè d'experts, el Comitè Permanent UNIMARC, en què també hi participa la Secció de Tecnologia de la Informació; i també es treballa en una versió actualitzada del Manual de l'UNIMARC. L'Oficina de l'UBCIM aplega i distribueix informació sobre activitats de formació i usuaris de l'UNIMARC.

En cooperació amb l'oficina esmentada, la Biblioteca Nacional de Portugal ha produït l'UNIBASE, un disquet amb exemples de registres bibliogràfics entrats en UNIMARC per mitjà de CDS/ISIS. Aquest disquet servirà com a eina de demostració en seminaris regionals, com el de Budapest de juny d'enguany, o el de Barcelona durant el Congrés de l'IFLA.

L'Oficina del programa publica els informes, normes i pautes elaborats pels diversos grups de treball de l'Organització, i les actes i ponències de congressos

dedicats als temes del programa. Una activitat important de l'UBCIM és l'edició del butlletí trimestral *International Cataloguing and Bibliographic Control*. (S'agrairà qualsevol contribució a la revista. Els escrits es poden enviar a l'Oficina del programa, a Frankfurt.)⁴

2.2.2 El Programa UDT de l'IFLA

UDT és la sigla d'Universal Dataflow and Telecommunications (Transferència Universal de dades i Telecomunicacions).

El Programa Fonamental UDT facilita l'intercanvi internacional de dades electròniques, i treballa per fornir la comunitat bibliotecària amb accés real a l'ús electrònicament compartit de recursos. La riquesa de recursos bibliogràfics disponibles electrònicament és tanta, que els serveis informatius en xarxa amb protocols de comunicacions normalitzats esdevenen eines d'accés essencials: el desenvolupament i ús d'aquestes eines és l'objectiu del programa. Finalment, el Programa UDT malda per satisfer de forma equilibrada les necessitats varies de països amb nivells de desenvolupament tecnològic que van des del més avançat al més bàsic.

L'Oficina del programa publica l'*UDT Newsletter* tres cops a l'any, en castellà, anglès i francès. Aquest butlletí dona informació sobre els projectes i activitats de l'UDT en la comunitat bibliotecària internacional que impliquin l'ús de pautes i noves tecnologies a biblioteques. També s'hi publiquen articles divulgatius sobre les diverses normatives i les tecnologies de xarxa. I hi són ben acollides les col·laboracions de bibliotecaris engatjats en projectes i activitats relacionats amb l'ús de tecnologies per facilitar l'intercanvi de dades. La revista s'envia gratuïtament i a petició de qui la demani a l'Oficina.⁵

En els tres darrers anys, l'Oficina de l'UDT ha elaborat un seguit d'informes basats en estudis duts a terme pel programa. Es poden adquirir a l'Oficina de l'UDT cinc informes editats en les *UDT Series on Data Communications Technologies and Standards for Libraries*.

Durant l'any 1991, l'UDT va estudiar els últims avenços en desenvolupament de la tecnologia de transmissió radiofònica, en vistes al seu ús per part de biblioteques d'àrees mancades de la infraestructura de telecomunicacions de gran part dels Estats Units i Europa. S'hi estudià, també, la disponibilitat de xarxes de ràdio en els països en vies de desenvolupament. A causa que la conclusió del treball va ser l'àmplia aplicabilitat d'aquesta tecnologia en les biblioteques, el programa està cercant col·laboradors interessats a participar en un programa pilot

4. Per a més informació, i per oferir articles per publicar, hom es pot posar en contacte amb: Ms. Marie-France Plassard. IFLA UBCIM Programme. Deutsche Bibliothek. Zeppinallee 4-8. Frankfurt am Main 1. Alemanya

5. Hom es pot adreçar a: The Director. International Office for UDT. c/o The National Library of Canada. 395 Wellington Street. Ottawa, ONT. K1A 0N4. Canada

per a l'ús d'aquesta tecnologia per donar suport a les operacions bibliogràfiques en àrees subdesenvolupades tecnològicament.

El programa promou també que les biblioteques emprin les xarxes de telecomunicacions, proporcionant informació de normes i tecnologies de xarxa que es puguin utilitzar com a suport de la tasca bibliotecària. Un altre camp d'activitat són les noves tecnologies i serveis destinats a proporcionar accés a la gran quantitat d'informació disponible per mitjà de la INTERNET, la xarxa d'investigació d'abast mundial. L'Oficina de l'UDT agrairà oferiments de bibliotecaris que treballin en projectes per proporcionar accés als serveis d'aquests per mitjà de la INTERNET; també està interessada en suggeriments sobre nous camps d'estudi.

2.2.3 El Programa UAP de l'IFLA

La UAP –Accés Universal a les Publicacions– és, bàsicament, una idea clara i senzilla. Significa fer que tota mena de publicacions sigui accessible a tothom, arreu i en tot moment que siguin necessàries. Una part important del programa és l'estudi de les barreres a l'accés i a la disponibilitat de les publicacions.

Aquestes barreres a la circulació del material poden ser legals, econòmiques i físiques. El material pot presentar-se en format imprès, en vídeo, sonor o electrònic. Per exemple, part del personal de l'Oficina de la UAP estudia contínuament les polítiques nacionals de conservació de materials àudio-visuals. Això portarà a recomanar un model de preservació de material àudio-visual a nivell nacional.

La llibertat d'accés a les publicacions, conjuntament amb un alt nivell d'alfabetització, és vital per al benestar cultural, econòmic i social global de qualsevol societat. És imprescindible per fer reeixir els programes educatius i científics, i per al desenvolupament comercial i industrial.

Malauradament, hi ha molta distància entre la situació ideal i la realitat, i els bibliotecaris i els treballadors de la informació poden fer una gran aportació per a reduir aquest decalatge. En molts casos, cal convèncer de la necessitat de la UAP aquells que estan en el poder o que tenen les claus de la caixa. Per tant, és vitalment important que els bibliotecaris i els professionals de la informació (tant individualment com per mitjà dels seus centres de treball i de les agrupacions professionals) treballin amb els seus governs, les organitzacions internacionals i els editors per tal d'assolir els objectius de la UAP.

Hi ha altres formes en què els professionals poden ajudar el programa per tal de millorar l'accés a les publicacions:

- Participant regularment en l'intercanvi d'informació en àmbit regional i nacional.
- Desenvolupant i participant en projectes de préstec i trasllat de documents.
- Formalitzant acords sobre normes i pautes per a aquests projectes (incloent-hi les pautes de l'IFLA concernents al préstec entre centres).

Els bibliotecaris haurien d'estudiar la situació en els seus respectius països pel que fa a aquestes qüestions, i reflexionar sobre la forma d'incrementar-hi la dis-

ponibilitat de publicacions. Això pot significar l'obertura d'un diàleg amb els editors i els llibreters. O el disseny d'un pla global per al desenvolupament dels sistemes d'informació del país i constituir-se en grup de pressió en favor d'una política nacional que determini els objectius, estableixi les prioritats i assigni les responsabilitats. O pot significar, també, facilitar l'accés a un tipus particular de material (la literatura grisa, p.e.) o per a un tipus d'usuaris determinat (p. ex. els disminuïts visuals).

Si els bibliotecaris volen col·laborar amb l'IFLA, poden fer-ho responant els qüestionaris enviats pel programa o per l'Oficina per al Préstec Internacional; és important de comptar amb un percentatge alt de respostes, a fi d'obtenir una visió acurada de la situació i poder efectuar recomanacions vàlides. (Actualment s'està estudiant l'ús dels ISBNs en el préstec interbibliotecari.)

La tasca formativa del programa passa també per l'organització de cursets, que poden ser circumscrits a una àrea geogràfica determinada (com el de El Caire, gener 1993, o el de Budapest, març 1993) o a un tipus concret de material (i.e. el curset sobre l'accés a documents electrònics, durant el Congrés de l'IFLA de Barcelona). Durant el Congrés de Barcelona es preveu, també, celebrar un seminari sobre els problemes del control bibliogràfic i de l'accessibilitat i disponibilitat de butlletins i actes de congressos publicats en països del Tercer Món.

Hom pot obtenir més informació adreçant-se directament a l'Oficina del Programa UAP.⁶

2.2.4 El Programa PAC de l'IFLA

PAC significa Preservation and Conservation of Library Materials (preservació i conservació de materials bibliotecaris), i és la resposta de l'IFLA a un problema seriós, la preservació d'aquella part del llegat cultural de la Humanitat que és emmagatzemada en biblioteques. Moltes de les activitats del PAC s'orienten també envers la cooperació amb la Unesco i l'ICA.

Aquest programa fou establert el 1986. La seva tasca és coordinada per una central internacional, radicada a la Bibliothèque Nationale de París que, a més de la seva àrea regional d'operacions, també coordina les activitats dels cinc altres centres regionals: la Library of Congress (Washington), la Deutsche Bücherei (Leipzig), la Biblioteca Nacional de Venezuela (Caracas), la National Library of Australia (Canberra) i la Biblioteca de la Dieta Nacional (Tokio).

Les prioritats permanents del PAC són:

- Disseminació d'informacions relatives a preservació i conservació.
- Formació del personal responsable de la conservació en les col·leccions bibliotecàries.

6. Hom es pot adreçar a: The Programme Officer, IFLA UAP Programme. c/o British Library Document Supply Centre. Boston Spa. Wetherby LS23 7BQ. Regne Unit

- Reforçar els lligams existents entre els centres regionals, amb el propòsit de promoure amb efectivitat les tècniques de preservació i conservació.

Les activitats d'aquest programa previstes per al terme de vigència del *Programa a Medio Plazo 1992-1997* de l'IFLA s'orienten cap a la millora dels mètodes de formació de personal (en especial mitjançant la preparació de material pedagògic), la confecció de documentació tècnica sobre la conservació dels documents àudio-visuals, i l'elaboració de documents sobre gestió de la preservació.

A més a més, les oficines del programa efectuaran diverses investigacions amb l'objectiu de determinar les tasques bàsiques de preservació que s'han de dur a terme en les situacions més difícils, i també per recollir informació sobre materials que es podrien utilitzar en les tasques de preservació.

Els treballs del programa de l'IFLA PAC han originat un gran nombre de publicacions: informes i documents àudio-visuals editats pel programa, informes publicats per l'Oficina Central de l'IFLA, i informes publicats per la Unesco i escrits per especialistes de l'IFLA. El programa edita, també, l'*International Preservation News* dos cops a l'any.

Recentment, s'han dut a terme diversos seminaris del PAC a Àsia i a Oceania (Bangkok i Suva, 1992-1993), i el Congrés Panafricà de Preservació i Conservació de Nairobi (Kenya), de juny d'enguany. Aquest Congrés haurà aplegat 80 arxivers, bibliotecaris i alts funcionaris, amb alguns experts internacionals. Per acabar, cal destacar que el programa impulsa investigacions relatives a la preservació de materials en biblioteques nacionals de països de l'Amèrica Llatina.

2.2.5 El Programa ALP de l'IFLA

Per poder ajudar els serveis bibliotecaris de països en vies de desenvolupament, l'IFLA va establir un programa especial, l'Advancement of Librarianship in the Third World (ALP) (Progrés de la Biblioteconomia en el Tercer Món), que fes arribar suport econòmic i administratiu a activitats professionals.

Com en els altres programes, l'ALP té una oficina –l'International Focal Point– situada a la Biblioteca Universitària d'Uppsala a Suècia, el personal de la qual treballa estretament amb els Comitès Regionals Permanents i les Oficines Regionals de l'IFLA.

L'Oficina ha reeixit a trobar finançament per a diverses menes d'activitats, la majoria de les quals incideixen en les àrees prioritàries de l'ALP: educació permanent, serveis bibliotecaris i informatius adreçats al públic en general, i promoció de la lectura. Alguns exemples en són:

- L'ALP concedeix anualment un seguit de beques per a un curs trimestral a l'Asian Institute of Technology (Bangkok), adreçades a professionals provinents de països en vies de desenvolupament d'Àsia i Oceania. Ara com ara, han estat becades sis persones de Xina, Bangla Desh, Papua Nova Guinea,

Laos, L'Índia i Tailàndia, i sis més –pel cap baix– ho seran durant la resta de 1993 i 1994.

- L'ALP també ha donat suport a un programa de formació *in situ*, pel qual personal de biblioteques –més jove de 40 anys– passa un període d'aprenentatge en institucions que poden oferir coneixements actualitzats en les àrees prioritàries del programa. Es formaran cinc persones anualment; els dos primers bibliotecaris (de Papua Nova Guinea i l'Índia) ja estan sent preparats sota aquest programa. Diversos col·legues de l'Àfrica i l'Amèrica Llatina hi són força interessats.

A l'Àfrica, l'objectiu més important de l'ALP és donar suport a la recerca de models africans apropiats per a serveis bibliotecaris i d'informació. Amb aquesta finalitat, s'estan preparant diversos cursos i congressos. L'ALP col·labora en la preparació del Congrés Panafricà sobre Preservació i Conservació, a Nairobi; i també està avançada la tasca del Seminari de Serveis de Comunitats Rurals, previst el 1994 a Gaborone (Botswana). S'està preparant una trobada per a representants d'escoles africanes de Biblioteconomia i Ciència de la Informació.

El febrer d'enguany es va celebrar a L'Havana (Cuba) el primer Seminari Latino-americà de Serveis Bibliotecaris per als Deficients Visuals; i serà seguit per una reunió dins del Congrés de l'IFLA a L'Havana, el 1994. L'ALP donarà suport, també, el primer Congrés de Bibliotecaris Parlamentaris de l'Amèrica Llatina, previst per a finals d'aquest any a Ciutat de Mèxic. Un altre projecte important és la reestructuració de la *Infobila*, la base de dades sobre biblioteconomia i ciència de la informació més important de l'Amèrica Llatina. I encara es podrien citar altres projectes.

És evident que els socis de l'IFLA poden ajudar el programa ALP de moltes maneres. Per començar, el programa treballa estretament amb molts comitès diferents de l'IFLA, compromesos a actuar en benefici dels membres en els països en vies de desenvolupament. Molts socis de l'IFLA –tant individuals com institucionals– ajuden l'ALP subvencionant-ne les activitats. A més, les beques i les estades d'aprenentatge de l'ALP reben suport econòmic de membres de l'IFLA d'arreu del món.

L'Oficina de l'ALP confia poder atraure aportacions de membres de l'IFLA, que permetin finançar aviat l'inici del programa d'estades d'aprenentatge a l'Amèrica Llatina. L'Oficina pot proporcionar més informació, i estarà encantada de fer-ho.⁷ Per acabar, una altra forma de prestar ajut a institucions i associacions bibliotecàries de països en vies de desenvolupament és pagar les seves quotes d'afiliació a l'IFLA i subvencionar els seus desplaçaments a reunions de la

7. Hom es pot adreçar a: The Director. IFLA ALP Programme. Uppsala University Library. Box 510. S-751 20 Uppsala. Suècia

Federació. Una cooperació internacional com aquesta pot obrir nous horitzons, no només als receptors, sinó fins i tot als donants.

Espero que aquest article hagi donat als lectors d'*Item* una visió clara del que és l'IFLA, què fa, i com pot ajudar-los a desenvolupar els seus interessos professionals tot prenent un paper actiu en el moviment bibliotecari internacional.

El personal de l'Oficina Central de l'IFLA, les oficines dels Programes, i el personal i membres dels diversos comitès de l'IFLA estan permanentment disposats a donar informació completa de la seva tasca, i acolliran nous membres que vulguin afegir-s'hi.

Hi ha un fulletó informatiu, publicat en anglès i castellà per IFLA HQ, on es descriuen els objectius i pla de treball del programa ALP.